

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 8.000

Letna inozemstvo . . . » 13.000

Letna inozemstvo, USA dol. 15

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 20 (1453)

Gorica - četrtek, 19. maja 1977 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Komentar vatikanskega radia o jugoslovanski televizijski oddaji

EVROPA SE ŠIRI

Letos 9. marca je zagrebški televizijski oddajnik v rubriki »Prosta sredi« nudi kar štiriurni program, ki je bil v celoti posvečen veri in posebej katoliški Cerkev, v kateri so nastopajoči skušali dokazati, da je položaj vernih in Cerkev v Jugoslaviji idealen.

Ta verska oddaja zagrebške televizije — zares izreden dogodek! — je bila predmet dolgega komentarja, ki ga je oddajal hrvaški program vatikanskega radia 21. marca. V naslednjem nudimo besedilo tega komentarja, pri čemer opozarjamo, da so se zagrebške televizijske oddaje udeležili glavni komunistični predstavniki komisije za verske zadeve in glavnega odbora Zveze komunistov SR Hrvaške skupno z nekaterimi znanimi marksističnimi sociologi in univerzitetnimi profesorji.

Komentar k omenjeni zagrebški televizijski oddaji o veri in posebej o katoliški Cerkev, ki ga je oddajala hrvaška sekcija vatikanskega radia se glasi:

Kako naj si razložimo dejstvo, da je bila oddaja te vrste izvedena v tem trenutku in nato povzeta od vseh postaj jugoslovanske televizijske mreže in jo je zato gledalo več milijonov gledalcev? Imamo vtis, da je vse to sad napora jugoslovanskih komunistov na večer pred konferenco v Beogradu (ki je nadaljevanje konference v Helsinkih), da bi pred svetovnim javnim mnenjem ustvarili podobo Jugoslavije, ki naj bi bila dežela svobode in človeških pravic, medtem ko skušajo istočasno pomirjevalno vplivati na vernike, da ne bi v teku tega važnega dogodka izrazili svojega nezadovoljstva zaradi omejitve, ki so jim vsiljene od države na verskem področju.

OMEJEVALNI ZAKONI

Istočasno pa moramo poudariti, da izdajajo v posameznih jugoslovanskih zveznih republikah nove omejevalne zakone o verskih skupnostih. Med novimi omejitvami je prepoved, da se ne sme v cerkvah poučevati verouka v času ko se vrši šolski pouk ali ko šola organizira rekreativne programe. Ze smo pričali, kako se vedno bolj širijo ti programi prav zato, da se z njimi ovira verski pouk. Razen tega po novih zakonskih določbah za obisk verouka ne bo več dovolj preprosto dovoljenje staršev, ampak bo potreben tudi pristanek gojenca samega. Zasebna stanovanja ne bodo mogla biti več spremenjena v bogoslužne prostore ali kapele. Nič več ne bodo dajali dovoljenj za graditve novih cerkva, zlasti ne v mestih. Izrecno je prepovedana kakršna koli dejavnost katoliške Cerkev, ki ni verskega značaja; očitno je, da pod tem razumejo kakršno koli organizirano obliko karitativne dejavnosti.

V teku izdelave teh novih zakonov ni bil sprejet noben izpreminjalni predlog jugoslovanskega episkopata. Tudi ni bil zakonski osnutek dan v vednost niti ni bil dan na voljo episkopatu za morebitne pripombe.

Učnemu osebju je absolutno prepovedano javno obiskovati cerkve; v nasprotnem primeru so odstranjeni od pouka kot moralno in politično neprilicni. V vseh šolah je bil vpeljan obvezen pouk marksizma. Učno osebje, ki na splošno ne pozna vse obsesnosti in zamotanosti dialektičnega materializma, se trudi izpolniti svojo dolžnost s tem, da govori proti veri in proti katoliški Cerkev.

Katoliški tisk ima mnogo dela, da opozarja, da to ni marksizem, ampak skrajno stari materializem na ravni pamfleta, umazanega sramotilnega političnega delovanja. Oblasti odgovarjajo, da ta način dela ni ukazano od države ali stranke, ampak je sad pobude posameznikov brez odgovornosti; medtem pa ni bil nobeden teh »posameznih individuov« doslej grajan ali kaznovan.

Na splošno se poudarja, da obstajajo dobri odnosi med Jugoslavijo in Vatikanom, toda skoraj nihče ne pove, da so odnosi s krajevnim episkopatom zelo krhki. Nedavno je v jugoslovanskih komunističnih krogih vzbudila dokajšnjo zadržo

vest o ustanovitvi Inštituta za študij ateizma na papeški univerzi Urbaniani, predvsem zaradi govora, ki ga je imel kardinal König ob odprtju. Katoliški tisk je razširil uvodno predavanje dunajskega kardinala. Tako so bili sproženi v tisku in radiu hudi napadi na Vatikan, posebej na kardinala Königa z obtožbo, da bodo z Inštitutom za brezbožstvo oblikovali nove borbe proti komunizmu.

Lansko leto je katoliška Cerkev v Jugoslaviji proslavljala 1500-letnico uvedbe krščanstva na Hrvaškem. Na tisoče vernikov se je zbralo v Solinu pri Splitu. Proslave so ostale po zaslugi uspešne organizacije izključno na duhovnem področju. Oblasti zaradi tega niso imele razloga poseči, toda ta uspeh Cerkev med ljudstvom je vzbudil silovito reakcijo med člani stranke, predvsem pri tistih filotalistične smeri.

Pritisk komunistov starega kova sili vladne organe k določeni strogosti do Cerkev, medtem ko napor tistih, ki so demokratično bolj odprti, ustvarja začasna popuščanja in omiljenja. Jasno je, da je ta trenutek pomembno uživati dobro ime pred svetovnim javnim mnenjem spriče bližnje konference v Beogradu, kjer bodo v središču pozornosti temeljne človekove pravice in svobode.

Od decembra lanskega leta kroži v komunističnih krogih, v izključno uporabo članov stranke, priročnik o ateističnem izobraževanju, v katerem je Cerkev obtožena političnega klerikalizma. Katoliški tisk v Zagrebu je objavil vsebino tega priročnika s pripombo, da z njim ne delajo drugega kot da ustvarjajo sovražnost do Cerkev. Ves komunistični odgovor na to je bil, da so v svojih časopisih objavili vrsto člankov in v njih podlo napadali Cerkev in duhovnike, ne da bi pri tem izvzeli papeža.

PRESENETLJIVA ODDAJA

Potrebno je vedeti za vsa ta dejstva, da lahko točno ocenimo namene in vsebino televizijske oddaje, o kateri smo govorili v začetku. V tretjem delu oddaje so lahko posegli gledalci in telefonično stavljalci vprašanja. Ta vprašanja pa je nato izbrala posebna komisija, vendar so bila nekatera zelo zanimiva, tako da so udeležence včasih spravila v zadrego. Naj bo kakor koli, če izključimo lepe besede o svobodi in pravicah vernikov, je iz vse oddaje jasno izhajalo znova samo to, da je brezbožni marksizem uradna ideologija stranke, ki vlada in da mora biti uveden v vse javno življenje, predvsem pa v šole.

Člani vladne komisije za verske zadeve ne morejo biti verniki, ker je komisija državni organizem, samo po sebi pa je umljivo, da so državna službena mesta in naloge zaupana samo komunistom. Cerkvi je dovoljeno samo, da sme zadostiti individualnim potrebam državljanov v verski materiji, medtem ko vsako pobudo, ki stremi vnesti evangeljska načela v javno življenje, označajo kot politični klerikalizem. Kljub temu so jugoslovanski marksisti verjetno v zvezi s posegom kardinala Königa, o čemer smo govorili v tej oddaji, dopustili, da je vera neka ideološka nadstruktura kot umetnost, filozofija, kultura itd., in se zato ne sme uničiti, ampak samo spremeniti. Dokazali so, da dobro poznajo smernice drugega vatikanskega koncila, so pa hkrati grajali jugoslovansko katoliško Cerkev, ki po njihovem ni dovolj napredovala na poti koncilskega poglavljanja. Zanimivo je, da komunisti čisto vztrajajo pri tem dejstvu, istočasno pa jim ne uspe skriti želje, da bi čimprej prišlo do konca katoliške vere.

Konec koncev so v tej oddaji po eni strani razlagali pomembne omejitve v pogledu verske svobode in jih opravičevali z duhom komunistične pravovernosti, po drugi strani pa nastopali istočasno v tonu popustljivosti in demokratizacije. Izredno velikemu številu televizijskih gledalcev je bila vsa oddaja videti kot presenetljiva propaganda v korist Cerkev in verskega tiska. Tako se zdi, da so šli v prazno res-

nični nameni skrbnikov televizijskega programa. Številne nekatoliške osebe, predvsem mladi, ki niso nikoli imeli nobenega stika s katoliško Cerkvijo, so prvkrat slišali govoriti o važnosti in obsesnosti dejavnosti katoliške Cerkev v svetu in v Jugoslaviji.

Kar se tiče tistih, ki so se udeleževali oddaje, je bilo opaziti razliko med vladnimi in strankinimi funkcionarji ter intelektualci. Prvi so bili videti nepopustljivi in nepremakljivi v svojih marksističnih načelih, četudi tu in tam niso mogli skriti precejšnje zadrege; drugi so ohranili stališče tistega, ki se posveča študiju, včasih celo z nekakim »sensus of humor«, s čutom za humor do pravovernosti politikov.

Hrvaški katoliški tisk se je omejil mirno in brez polemike prikazati vsebino in stil oddaje, pri čemer je navedel samo to, da razen propagande ni prinesla ničesar novega.

Dogodki zadnjih let so močno prispevali k političnemu razvoju na našem kontinentu. Evropa se je v slabih nekaj letih otesla treh diktatur in s tem odprla nove možnosti deželam, ki so si tako ali drugače priborile svobodo ali pa si jo postopno utrjujejo. Vsekaror gre tu — lahko je razumeti — za dežele zahodne Evrope, ki se skušajo vse bolj povezovati na političnem, gospodarskem in socialnem področju. Te tri dežele, ki so prišle sedaj do novega političnega pa tudi mednarodnega statusa so Grčija, Portugalska in Španija. Zanimivo, da imamo tu opravka s sredozemskim delom Evrope, ki ima in zavzema tako strateški ter politični pomen nasploh.

Proces politične demokratizacije prinaša s seboj tudi spremenjeno podobo teh dežel na mednarodni šahovnici. Se posebej prihaja to do izraza v sami evropski politiki, kjer gre za proces evropske integracije zahodnih držav. V zadnjem času smo se že zaustavili npr. ob španskih pobudah za večje zblizanje z Evropo v političnem smislu. V Madridu se že postavljajo stvarne zahteve po vstopu Španije v Evropsko gospodarsko skupnost. Za vstop v EGS se zanima tudi Lizbona in vse kaže, da bo do tega v resnici kmalu prišlo.

Grčija tudi ne stoji križem rok. Atenska vlada išče močnih zaveznikov po Evropi, da si zagotovi skorajšnji vstop v družbo sedanje deveterice. Prav 12. maja je francoski predsednik G. d'Estaing gostil grškega premiera Karamanlisa, ki se je mudil na obisku v Parizu. Slo je za zelo prirčen in ploden sestanek obeh državnikov in Elizejska palača je dala razumeti, da bo dejansko podprla grško prošnjo za vstop v novo Evropo. Zakaj pa taka evropska zavzetost od strani včasih ne preveč evropeistične Giscardove Francije?

»Giscard d'Estaing je vtil balzam na srce svojega prijatelja Karamanlisa,« je pomenljivo zapisal pariški *Le Monde* v komentarju

Prve dni junija bo v Gorici študijsko zborovanje o temi narodne manjšine v novi stvarnosti združene Evrope. Srečanje bo 4. in 5. junija, prirejata pa ga študijska krožka »Anton Gregorčič« v Gorici in »Virgil Šček« v Trstu. Pokroviteljstvo nad zborovanjem ima Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Julijski Benčiji. Sedež zborovanja bo v palači Attens.

k temu srečanju. V Franciji se jasno poudarja poseben pomen te francoske podpore grškim težnjam. Sam uradni komunike govori o starih vezeh kulture in zgodovinske tradicije obeh držav. Izgleda pa, da mimo simbolične prisotnosti Francija od tega ne bo imela kaj posebnega. Več koristi bo nedvomno imela Grčija. Zanimive so še besede, ki jih v tem oziru prinaša prej omenjeni pariški dnevnik, ko pravi: »Vstopiti v zbor evropskih demokracij pomeni za Atene če že ne rešitev vseh težav vsaj pogoj za vsako rešitev.«

DIALOG SEVER-JUG

Prisotnost Grčije in držav Pirenejskega polotoka v novem kontekstu Evrope bo pomenila tudi določene gospodarske posledice tako za prizadete države kot za Evropsko gospodarsko skupnost. Znano je, da napr. grška industrija ne more tekmovali z industrijskim razvojem velikih zahodnoevropskih gospodarskih sil. Pomeni pa tudi, da bo prisotnost teh treh sredozemskih dežel v okviru EGS prinesla določene spremembe na področju kmetijstva. Vino, južno sadje in olje pridelujejo tako Italija in Francija kot Španija, Portugalska in Grčija. Konkurenca bo torej mnogo večja in to posebej za dosedanj članici, ki sta v tem oziru imeli monopol na omenjenem področju, namreč za Francijo in Italijo. Zato se že začnajo v obeh deželah pripravljati na morebitne spremembe tega gospodarskega ravnovesja.

Poleg gospodarskega ozadja pa ima vse to morda še večji politični pomen. Z bodočim vstopom v EGS treh sredozemskih držav bo nedvomno pridobila vloga juga nasproti dosedanji skoraj odločujoči premoči evropskega severa. Sredozemski pas pa že sam po sebi teži za neko večjo notranjo povezavo evropskega in arabskega sveta, kar prihaja prav na tem zemljepisnem področju najmočnejše do izraza. V tem smislu se tudi sami pobudniki evropei-

zma močno nagibajo k novim koncepcijam o bodoči Evropi, ki ne bi smela biti več le nekaka Evropa Karla Velikega (severno-zahodni del), pač pa tudi Mohameda (sredozemsko področje), kot nakaže npr. belgijski zgodovinar Pirenne.

Zelo zanimiva je bila zato debata, ki jo je sprožil nedavni evro-arabski sestanek v Firencah. Na njem so sodelovali med drugim nekateri vodilni zahodni predstavniki, kot npr. bivša ministra Anglež Maudling in Francoz Couve de Murville. Predsednik italijanskega odbora federalističnega gibanja Petrilli je ob tem v rimskem dnevniku *Il Tempo* zapisal, da pomeni sodelovanje med Evropsko skupnostjo in arabskim svetom važen prispevek k miru in varnosti v sredozemskem področju, zlasti v kolikor odpira nove možnosti za ekonomsko in socialno rast omenjenega področja in vrača Evropi nove možnosti za pobude in posredovanje.

Zanimive izjave je brati o isti temi tudi v francoskem tisku. V razgovoru za pariški *L'Express* je član komisije za razvoj v Evropski skupnosti Claude Cheysson dejal, da je dialog Sever-Jug pravzaprav dialog Zahod-Jug, v kolikor so vzhodne dežele tu odsotne. Posebno vlogo imajo tu tudi ZDA, ki pa očitno nečesto škodovati temu dialogu, čeprav morda same ne vidijo zanj posebnega razloga.

PERSPEKTIVE ZA SVETOVNO RAVNOTEŽJE

Sredozemlje je že od nekdaj predstavljalo ključno postojanko ne samo v evropski, ampak v svetovni politiki. V zadnjih dveh stoletjih je zlasti prišla do izraza problematika vzhodnega Sredozemlja v znanem »vzhodnem vprašanju«, ko je šlo predvsem za rusko prisotnost na tem delu južne Evrope proti turški hegemoniji. Sedanjost ni mnogo spremenila te geopolitične situacije. Tudi danes je tu prisotna tekma med velesilami. Carsko Rusijo je zamenjala Sovjetska zveza, turški otomanski imperij pa arabski svet z vsemi njegovimi kontrasti. Poleg tega še prisotnost druge velesile — ZDA, ki vsekakor ne more biti popolnoma odsotna na tem strateškem področju.

Poleg same skrbi za napredek in razvoj posameznih dežel evropskega Sredozemlja gre tu predvsem za stalno prisotnost prej omenjenih velesil. Jasno je, da bi to ne smelo igrati prvenstvene vloge, saj bi morala najprej prevladati posamezna stališča prizadetih dežel, ki imajo v Sredozemlju domovinsko pravico. Toda »Realpolitik« je vse nekaj drugega. Zato ne moremo tega ocenjevati z očmi nekakega idealizma, pač pa političnega realizma. Bitka za Sredozemlje gre torej naprej. To velja tako za vzhodno kot zahodno mediteransko območje. Niso je zaključili ne razni pretekli pakti ne pogodbe v Algecirasu. Sultanov handžar in Kaiserjevo križarko je danes zamenjal atom. Prizadete države sicer ne gredo direktno v to igrvo, vseeno pa morajo z njo računati.

Bodoča Evropa bo s pridobitvijo važnih dežel Sredozemlja mogla sicer le utrditi svoj položaj vedno bolj pomembne sile v svetu in tudi danes igrati vlogo posrednika med visoko razvito gospodarsko družbo in Tretjim svetom.

O podrobnem programu zborovanja in njegovem poteku bomo še poročali.

Vzvišene odlike Matere božje

Koncil pravi o Materi božji: »Sveti zbor opominja vse sinove Cerkve, naj čiščenje blažene Device velikodušno pospešujejo; navade in pobožnosti do nje, ki jih je v teku stoletij priporočilo učiteljstvo Cerkve, naj visoko cenijo. Verniki naj pominijo, da izvira prava pobožnost iz prave vere, katera nas vodi k prizadevanju za življenje po veri in k priznavanju vzvišenosti božje Porodnice ter nas vzpodbuja k otroški ljubezni do naše matere Marije in k posnemanju njenih kreposti.«

Ker je Marija najsvetejša božja mati in sodelavka s Kristusom pri našem odrešenju, zato ji izkazujemo posebno čiščenje. Da pa je postala vredna mati božjega Sina, jo je Sveti Duh okrasil še z mnogimi drugimi prednostmi. Razmislimo kratko o teh čudovitih Marijinih odlikah, da jo bomo še bolj občudovali in častili.

BREZ MADEŽA IZVIRNEGA GREHA

Marija je bila najprej brez madeža izvirnega greha spočeta. Ko jo je njena mati Ana spočela, je Bog v prvem hipu bivanja združil s spočetim Marijinih telesom z milostjo posvečeno dušo. Duše vseh drugih ljudi pa ustvari Bog brez posvečujoče milosti, in to zaradi Adamovega greha. Zato se vsi ljudje z roditelji božje matere rodijo z izvornim grehom, to je: brez posvečujoče milosti. Izvirni greh izbriše krst.

Ko bi bila Marijina duša, četudi le za kratek hip, ustvarjena brez milosti, bi ne bila vedno s hudobnim duhom v sovraštvu, temveč celo pod njegovo oblastjo. Ko pa je Bog v raju napovedal Odrješniko, je rekel: »Sovraštvu — to je: večno nasprotje — bom naredil med teboj (hudobnim duhom) in ženo in med tvojim zarodom in njenim zarodom.«

Tako je Bog že v raju napovedal, da bo Marija, ki bo s svojim sinom Jezusom satanu glavo strla, brez madeža izvirnega greha spočeta. Prvi Adam in prva Eva sta bila ustvarjena v posvečujoči milosti, to se je spodobilo tudi za novega Adama Kristusa in novo Evo Marijo.

BREZ OSEBNEGA GREHA

Marija je bila dalje tudi brez najmanjšega osebnega greha in brez grešne požljivosti. Osební greh je vedno krivda in z njim postane človek prijatelj hudobnega duha in Bogu obrne hrbet. Marija pa je bila po božji napovedi v raju v velikem sovraštvu ali nasprotju s hudobnim duhom, zato ni mogla imeti osebnega greha. Ker ni imela izvirnega greha, tudi ni imela njegovih posledic, grešnega poželenja. Marija nikoli ni imela skušnjave napuha, čeprav je bila visoko povisana, ali skušnjave nevoščljivosti ali mržnje do sočloveka, seveda pa tudi ne skušnjave mesa ali katere koli čutne neurejenosti.

POLNA MILOSTI

Marija je bila polna milosti, kakor jo je že nadangel Gabriel pozdravil. Ze v prvem trenutku svojega bivanja je imela toliko mero posvečujoče milosti, kakor se je spodobilo za božjo mater.

V milosti je Marija vse življenje tudi rasla, saj je dolga desetletja živela skupaj s svojim sinom Jezusom, ki je počelo milosti. Milost ji je bila pomnožena zlasti ob Kristusovem spočetju. Marija se je odlikovala v vseh krepostih, upanju in ljubezni, v razumnosti, pravičnosti, srčnosti in zmnernosti bolj kot vsi svetniki. Prekašala je vse ljudi človeške zgodovine.

VEDNO DEVICA

Božja mati je vedno devica, devica prej in slej, kakor jo slavimo v bogoslužju. To je napovedal že Izaija v veliki prerokbi: »Glej, devica bo spočela in rodila sina in njegovo ime bo Emanuel — Bog z nami.« Tako molimo v vseh veroizpovedih, tako učijo slovesno cerkveni zbori.

Ob angelovem oznanjenju je Marija rekla angelu, da se raje odreče časti božje matere kakor bi se odrekla svojemu dečiču. V Betlehemu se je Kristus rodil iz nedotaknjene device Marije tako kakor je ob vstajenju prišel iz zaprtega groba. Dostojanstvo božjega materinstva je zahtevalo, da je Marija ostala devica tudi po Jezusovem rojstvu.

NASA DUHOVNA MATI

Mati zgodovinskega Kristusa je tudi mati njegovega skrivnostnega telesa. Po nauku Cerkve je sv. Janez pod križem zastopal vse človeštvo. Ko je umirajoči Kristus rekel svoji materi: »Zena, glej tvoj sin!« in Janezu: »Glej, tvoja mati!«, je izročil v Marijino materinstvo vse človeštvo. Marija nam je z Jezusom pod križem pridobila vse milosti, nas je torej duhovno rodila in postala naša duhovna mati. V nebesih materinsko skrbi za nas in nam razdeljuje vse milosti — izvršuje svojo materinsko vlogo. Kot duhovna mati Kri-

stosovega skrivnostnega telesa je Marija tudi mati Cerkve. Tako jo je imenoval tudi papež Pavel VI. na drugem vatikanskem vesoljnem cerkvenem zboru.

V NEBESA VZETA

Končno je bila Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa. Umrla je, kakor je umrl njen sin Kristus, a ta ni smel dopustiti, da bi telo, iz katerega si je vzela človeško naravo, strohnelo v grobu.

Kristus je smrt premagal s svojim vstajenjem in vnebohodom. Primerno je bilo, da je bila tudi Marija s telesom vzeta v nebesa. To versko resnico je 1. novembra 1950 za sklep svetega leta Pij XII. slovesno razglasil »za povečanje slave vzvišene božje Matere«.

V nebeski slavi je Marija kraljica nebes in zemlje, kraljica vsega vesolja. Tako uče papeži in cerkveni pisatelji ter očetje. Ko so leta 1946 kronali kip Matere božje v Fatimi, je Pij XII. po radiu govoril: »Jezus je Kralj po svoji naravi in po svojem zasluženju. Po njem in z njim je Marija, njemu podrejena, kraljica po milosti, po svojem zasluženju in edinstveni božji izvolitvi. Njeno kraljestvo je tako široko kakor kraljestvo njenega sina Jezusa, njenemu gospostvu ni nič izvzeto.«

Papež Leon XIII. pa je zapisal: »V zgodovini so bili in so časi ter dežele, kjer je zaradi brezbrzičnosti vera silno oslabila ali kjer so žalostne zmote spravile vero celo v nevarnost. Tedaj se je velika Devica vedno izkazala milostna. Obudila je svetnike, ko so s svojo svetostjo in polni apostolskega duha vernike navdušili, da so se vrnili k pobožnemu krščanskemu življenju.« Gotovo obuja tudi danes take svete duše.

(Iz pastirskega pisma ljubljanskega nadškofa dr. J. Pogačnika, 2. del.)

UTRIP CERKVE

● Na Dunaju so 24. aprila letos slovesno proslavili 25-letnico obnovitve stolnice sv. Štefana, ki je bila ob koncu zadnje svetovne vojne močno poškodovana. Ob tej priložnosti je imel dunajski nadškof König govor, v katerem je med drugim dejal: »Ta cerkev je in mora ostati hiša božja. Sicer so tudi turisti, ki si jo ogledujejo, dobrodošli. Toda če bi semkaj hodili le radovedneži, pa nič več molili, če bi torej ta cerkev bila le še stavbarska znamenitost, potem mirno naredimo iz nje muzej!«

● V prvomajskih dneh je kotorska škofija pripravila proslavo ob prvi obletnici razglasitve p. Leopolda Mandiča za blaženega. Rojstni kraj blaženega, Hercegnovi, namreč spada pod škofijo Kotor. Vsa svečanost je bila v stolnici sv. Trifuna. Osrednjo slovesnost, somaševanje 15 škofov in številnih duhovnikov je vodil kardinal Šeper. Največji skupini romarjev sta bili iz Zagreba in Splita, dva avtobusa pa sta pripeljala vernike tudi iz Padove, kjer je p. Leopold pokopan.

● V Spaniji bodo kmalu državnozbornske volitve. Stalna komisija španske škofovske konference je naznanila, da bo Cerkve v zvezi z volitvami ostala nevtralna, verniki pa naj se vključijo v politično življenje in volijo stranke, ki so v skladu s krščanskim svetovnim nazorom.

● V Vzhodni Nemčiji je bilo v maju posvečenih 24 novomašnikov. Lani jih je bilo šestnajst.

Slovenskim rojakom po svetu

Na lanskem mogočnem mednarodnem evharističnem kongresu v Filadelfiji (ZDA), ki je nosil tudi pomemben slovenski pečat, je 700 slovenskih udeležencev iz domovine, zamejstva in ostalega sveta sprejelo na svojem zaključnem zboru naslednjo resolucijo:

Vsako leto, na predvečer praznika Marije z Brezji, ki varuje slovenski narod in slovenska izročila v svetu, 23. maja, bomo v svojih domovih prižgali sveče in preživel večer v mislih na krščanska izročila, ki so stoletja vodila naš rod v domovini in oblikujejo danes nas v svetu in po nas narode, med katerimi živimo. Vabimo vse Slovence v domovini in vse rojake slovenskega izročila v svetu, da se nam pridružijo.

Prosimo zato rojake širom sveta, da se v ponedeljek 23. maja zvečer po svojih domovih in družinskem krogu ob prižganih svečah spomnijo v molitvi in meditaciji zaklada tisočletne slovenske narodne in krščanske tradicije.

Pripricani smo, da bo taka simbolična manifestacija slovenstva v svetu znova zbudila in potrdila zavest naše pridanosti idealom slovenskega izročila.

Koordinacijski odbor

OD TEDNA DO TEDNA

■ Tržaški pokrajinski svet je izglasoval sklep, da imajo slovenski svetovalci tudi formalno pravico izražati se v materinskem jeziku. Za spremembo pravilnika, ki izrecno predvideva možnost slovenščine, so glasovali svetovalci Slovenske skupnosti, PCI, PSI ter gibanja za neodvisnost tržaškega ozemlja (MIT), skupno 14 glasov, proti so bili predstavniki MSI in PRI (3 glasovi), vzdržali pa so se predstavniki DC (10 glasov) ter PSDI in PLI (po en glas).

■ Izvenparlamentarna levica je pod vodstvom članov radikalne stranke kljub prepovedi javnih zborovanj v Rimu organizirala manifestacijo na trgu Navona ob novi obletnici zmage pristašev razporoke na referendumu 12. maja 1974. Prišlo je do novih izbruhov nasilja, več desetih avtomobilov je bilo požganih, padli so strelci in eden je smrtno zadel 19-letno Giorgino Masi, ki se je udeležila manifestacije s svojim fantom. Najbolj tragično pri vsem tem je potuha, ki jo dajejo nekatere stranke v parlamentu tem prevratnežem, saj so vedno pod obtožbo varnostni organi, ki naj bi ščitili javni red, nikdar pa povzročitelji nemirov, ki naravnost iščejo priložnost za spopade in se veselijo, če pride kak varuh javnega reda ob življenju. Tako je bil 14. maja hudo ranjen v Rimu mestni stražnik Carlo Renzanglia, na katerega je streljal član skrajno levičarske organizacije Autonomia operaia Rafael Piccinino iz Neaplja, v Milanu pa je skupina članov iste teroristične skupine, oborožena z ročnimi granatami, streljala na policijo ter ubila 25-letnega policijskega agenta Antonina Custra.

■ Prof. Guido De Martino, sin znanega socialističnega prvaka in bivšega glavnega tajnika stranke Francesca De Martina, ki so ga neznanici ugrabili 5. aprila, se je 15. maja mogel vrniti v krog svoje družine. Pravijo, da so družinski člani ugrabiteljem izplačali eno milijardo lir.

■ Poziv papeža Pavla VI., naj pripadniki »Ljudske osvobodilne fronte« (Frente popular de la liberación) v srednjeameriški državi El Salvador izpustijo zunanega ministra Mauricia Borgonovo Pohla, ki je bil ugrabljen 19. aprila, je bil brezuspešen. Ministra so 11. maja našli mrtvega blizu mesta Santa Tecla. Ubit je bil s tremi strelci v glavo. Zadnja zahteva ugrabiteljev je bila, naj bi vlada izpustila 37 političnih zapornikov, kar pa je vlada odklonila.

■ V petek 13. maja se je zbralo Fatimi ob 60-letnici prvega Marijinega prikazanja trem pastirčkom pol milijona romarjev, ki so popolnoma napolnili iriško globel. Svečanost je v papeževem imenu vodil kardinal Humberto Medeiros iz Bostona v ZDA, ki je po rodu Portugalec ter prebral papežovo poslanico za ta spominski jubilej. Navzoča je bila tudi s. Lucija, edina še živeča priča Marijinih prikazovanj.

■ V kraju Libuče pri Pliberku na slovenskem Koroškem so pripadniki bivše Paveličeve Hrvatske dali blagosloviti spomenik, kateri naj spominja na množični pokol hrvatskih nacionalistov in ustašev, ki se je zgodil v bližini sedanje meje med Avstrijo in Jugoslavijo. Blagoslovitev spomenika je ob enem z mašo opravil hrvaški duhovnik iz Salzburga Ceeclja, navzoča pa so bila odposlanstva Hrvatov iz Švedske, Belgije, Švice, Zah. Nemčije in Avstrije. Seveda je jugoslovanska vlada to ustaško zborovanje ob meji označila za provokacijo in protestirala pri avstrijskih oblasteh.

■ V Spanijo se je vrnila 82-letna predsednica španske komunistične partije Dolores Ibarruri, znana v svetu pod revolucionarnim imenom »La Pasionaria«. V tujini, povečini v Sovjetski zvezi, je preživela 38 let. V času bivanja v Moskvi je aktivno podprla Stalinovo kampanjo zoper Titovo Jugoslavijo. V Moskvi je tudi grob njenega sina Rubena, ki je 22-leten padel v bitki za Stalingrad.

■ Hrvaški terorist Marko Vlašić je bil v New Yorku obsojen na šest let zopora zaradi poskusa ugrabitve potniškega letala lanske jesen. Na obsodbo pa čakajo še štirje njegovi tovariši, ki jih je porota razglasila za krive zračnega piratstva in smrti newyorškega policista, kateri je izgubil življenje ob demontiranju bombe, ki so jo omenjeni teroristi podtaknili.

■ Med nočnimi manevri je eden izraelskih helikopterjev strmoglavil v Mrtvo morje, pri čemer je izgubilo življenje 55 vojakov.

■ V Saudski Arabiji je prišlo do eksplozije in požara v Abqaiju, kjer je po velikosti drugo največje naftno področje v državi. Vsak dan načrpajo tam 800.000 sodov nafte (en sod je 159 litrov). V tej nesreči je bil eden mrtev, 13 pa ranjenih. Požar so po enem dnevu zatrli.

V trikotniku duhovništva, glasbe in planin

Na dan 4. maja je poteklo 50 let, odkar je umrl na Dovjem tamkajšnji župnik Jakob Aljaž. Konec zime 1927 si je zlomil nogo na poledeneli cesti, ko je šel kot 82-letni starček zgodaj zjutraj v cerkev maševat. Nesreča ga je priklenila na posteljo in par dni pred smrtjo je poslal »Planinskemu vestniku« sporočilo, v katerem se prisrčno poslavlja od tega sveta in posebno od ljubiteljev planin. Pokopan je v Dovjem ob župniku Pečariču, ki je bil najprej dolgo let njegov sodelavec, potem pa naslednik.

Jakob Aljaž je bil vzoren duhovnik, neutrujen gornik in navdušen skladatelj, pevovalja in organist. Na vseh področjih je bil silno delaven človek in svoje načrte je z močno voljo izpeljal vedno do konca. Tako pri sebi kakor pri drugih je cenil samo opravljeno delo, ne pa besedičenja in častnih naslovov. V tej svoji potezi je prehitel sedanje čase in bil moderen.

Rodil se je v Zavrhu pri Medvodah 6. junija 1845. Kot deček je šel v šole v Ljubljano, po maturi pa na Dunaj. Kmalu pa je zapustil univerzo in odločno stopil v ljubljansko bogoslovje. Po posvečenju je bil najprej za kaplana v gorenjskem Trziču, potem župnik v Dobravi pri Podnartu in končno na Dovjem, kjer je ostal do svoje smrti.

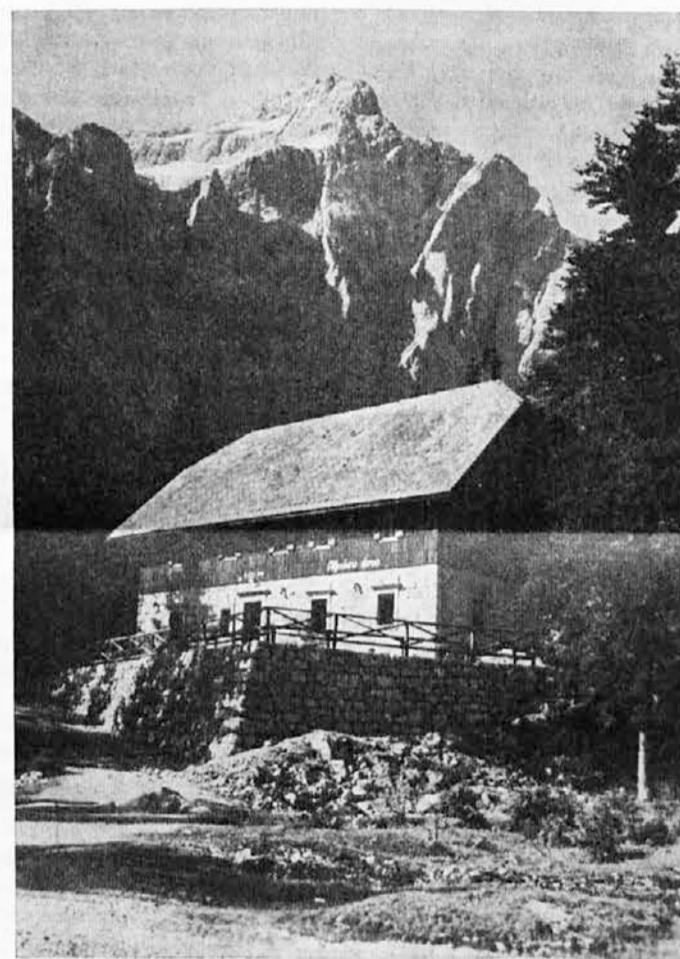
V župnijo Dovje je prišel leta 1889 in postal za svojo faro napreden duhovnik. Preiskal je njeno zgodovino, pisal točno

sten... Kot jeklene tvoje stene bodi trdna naša ljubezen do domovine, lepe naše domovine... Kot ti stojiš neomajen, ponosen, naj stoji slovenski dom do konca dni.«

V naslednjih letih je SPD odkupilo od dovške občine še zemljišče na Kredarici in konec doline Vrat pod Triglavsko steno. Na Aljažev spodbude so takoj v začetku leta 1896 pričeli z gradnjo koč v Vratih in v juliju je bilo že njeno odprtje. Na tabli je bilo napisano: Aljaževa koča v Vratih, postavilo in otvorilo SPD. Voditelji nemškega Alpenvereina so uvideli, da jih Aljaž s svojo dejavnostjo na vseh področjih prehitel, ter so ga zato zlepa in zgrda pregovarjali, naj z njimi sodeluje.

Ze istega leta pa je bila v odgovor postavljena in odprta Triglavsko koča na Kredarici, približno tam, kjer stoji danes Triglavski dom. Postavilo jo je SPD po načrtu in pod vodstvom častnega člana Jakoba Aljaža. Ob tej najvišji koči v slovenskih planinah pa si je Aljaž zaželel tudi kapelo v čast božjo in to željo pripravi uresničil še septembra istega leta 1896.

V naslednjih letih je postala posebno koča v Vratih zaradi številnih planincev pretesna in Aljaž se je gnil za graditev velikega novega doma. Ta je bil dograjen in odprt leta 1904 ter imenovan Aljažev dom. Isto se je ponovilo na Kredarici, kjer je bil 1909 odprt novi Triglavski dom. Tedaj pa je bilo treba že misliti na obno-

Aljažev dom v Vratih, za njim Triglav

vikroniko in vestno skrbel za blagor svojih faranov. Lotil se je takoj popraviljanja in korenite obnovitve cerkve, čeprav je imel za to nezadostna sredstva. V naslednjih letih je poskrbel za nove, izvrstne orgle in jih dokončal v težkih časih prve svetovne vojne. Ko je avstroogrška armada zaplenila zvonove za vojaške namene, je sklenil, da jih bo čimprej nadomestil in res je dal takoj po vojni vlti na Jesenicah železne zvonove, ki so bili pa kljub temu zelo ubrani.

Z glasbo se je začel ukvarjati kot bogoslovec. Takrat je pel v zboru ljubljanske stolnice in v čitalniškem zboru. Dobil je osnovno glasbeno izobrazbo in kot samouk uglasbil vrsto pesmi, posebno na Gregorčičevo besedilo. Marsikatero njegovo skladbo slišimo izvajati še danes. Glasbeno delo je zbrano v Slovenski pesmarici, ki je izšla prvič leta 1896. S tem delom je dal zborovskemu petju na Slovenskem velikega zagona.

Tudi v gore je začel zahajati že kot študent in pozneje kot kaplan v Trziču. Na Triglav se je povzpel prvič leta 1887, ko pa je prišel kot župnik v Dovje, je postalo Triglavsko pogorje njegova velika ljubezen. Motilo ga je, da so Nemci prodirali v ta prelepi raj na slovenski zemlji in tu gradili svoje postojanke. Sklenil je, da jih bo zaustavil, in Slovensko Planinsko Društvo, ustanovljeno v Ljubljani leta 1893, mu je šlo pri tej odločitvi na roko. Odkupil je najprej za pet goldinarjev od dovške občine kakih pet kvadratnih metrov zemljišča vrh Triglava in takoj naročil pločevinast stolp, ga dal prenesti v kosih na vrh in postaviti kot simbol slovenskega prvenstva v teh gorah.

Naš primorski rojak Jože Abram piše takole o njem: »Kako majhen si, Aljažev stolp, in vendar kako mogočen in veliča-

vitev koč v Vratih, ki jih je podrl ogromen snežni plaz. Čez dobro leto je že stal v Vratih novi Aljažev dom, ki stoji še danes.

Prva svetovna vojna je marsikateremu zadoščanju dodala grenke primesi. Italijanska meja je bila začrtana čez vrh Triglava, nedaleč od tam pa je tekla avstrijska meja. Stari Aljaž je z okna svoje pisarne v dovškem župnišču z močnim daljnogledom otopo opazoval vrh Triglava. Se zdaj pa si ni dal miru. Se vedno je mislil na kapelico sv. Cirila in Metoda in ob njegovi osemdesetletnici je arhitekt Vurnik tudi pripravil zanjo načrt. Želja, da bi videl to kapelico dograjen, se mu ni izpolnila, po njegovi smrti pa so jo res zgradili in tako uresničili njegov zadnji načrt. Med drugo svetovno vojno so bile te stavbe bolj ali manj poškodovane, v prvih povojnih letih pa so posebno kapele namerno poškodovale ali uničile. Najhujše je doletelo kapelo na Kredarici, ki je bila leta 1954 na skrivaj razstreljena.

Uradna domovina ne prireja velikih proslav v spomin tega zaslužnega moža, čeprav jih je malo, ki bi imeli tako velike zasluge za slovensko planinstvo, posebno v tistih časih, ko se je bilo treba trdo zoperstaviti ponemčevanju. Čeprav ga uradno ne slavijo, je njegov spomin prav tako živ med ljudstvom in ni ga planinca, ki ne bi bil v svoji duši hvaležen za skrb, ki jo je Aljaž posvetil Triglavskemu pogorju.

D. Čotar

● Skof iz Katowic na Poljskem Herbert Bednorz je poslal glavnemu tajniku poljske komunistične partije Edwardu Gierku pismo, v katerem se zavzema za ukinitve nedeljskega dela v rudnikih, ker da je delo v rudnikih tako težko, da je šestdnevni delavnik več kot dovolj.

Slovenski kulturni klub v tretje desetletje

V soboto 7. maja je bila v veliki dvorani Slovenske prosvete v Trstu svečanost ob 20-letnici Slovenskega kulturnega kluba, mladinske organizacije, ki ji je pred dvajsetimi leti postavil temelje nepozabni profesor Jože Peterlin.

Svečanost, ki so jo pripravili člani kluba s pomočjo nekaterih starejših članov, se je odvila v dveh delih. Najprej so s prireditvijo, pri kateri je sodeloval tudi mladinski zbor kluba pod vodstvom Tomaža Simčiča, prikazali literarno in sploh kulturno izživljanje članov kluba. Na literarnem večeru so sedanjí in starejši člani brali iz del Brune Marije Pertot, Draga Stoka, Marije Mislje, Diomire Fabjan, Jožeta Pirjevca, Marija Maverja, Borisa Pančgera in drugih. Priložnostni nagovor na številne prisotne člane in njihove starše je imela najprej sedanja predsednica Marija Besednjak. V imenu starejših članov pa so pozdravili dr. Drago Stoka kot prvi predsednik kluba in Saša Martelanc. Večer se je končal z družabnim srečanjem, med katerim so se sedanjí in nekdanji člani kluba med seboj pomešali in spoznali. Zaradi tehtnih besed, ki sta jih izrekla tako današnja predsednica kluba Marija Besednjak kot deželni svetovalec dr. Drago Stoka, objavljamo iz njunih posegov dva daljša odlomka.

GOVOR MARIJE BESEDNJAK

Ponosni smo, da naš klub ni le prijetna družba prijateljev, ki si medsebojno pomagajo v kulturni rasti, ampak trdna organizacija, v kateri so se mladi ljudje neprestano in vsestransko osvobodili. Da so v tem uspeli, pričča dejstvo, da je prvi predsednik kluba, Drago Stoka, postal deželni poslanec, mnogi drugi člani pa sedaj zavzemajo važna mesta v kulturnem, političnem in javnem življenju.

Vendar smo sedanjí klubovci ob vsem, kar dela čast klubu, nemalo zaskrbljeni. Zavedamo se, kakšno dediščino so nam zapustili naši predhodniki in kakšna odgovorna naloga nas čaka v bodočnosti.

Klub je nastal iz družbe višješolskih dijakov, ki so imeli približno naša leta. Ze takrat so se zavedali, da jim šola nudi premalo. Zaželeli so si srečanj, kjer bi se medsebojno spoznali in kjer bi se kulturno izraževali. To še neizpovedano potrebo je zaščitil prof. Peterlin, ki je že pred dvajset in več leti znal z edinstveno rahločutnostjo prisluniti mladim ljudem. Na počitniškem letovanju je predlagal ustanovitev dijaškega kluba.

Takratni dijaki so to zamisel z veseljem sprejeli in, kar je najvažnejše, uresničili. Prof. Peterlin je našel prostore in vodil klub. Iz zapiskov prvih let lahko vidimo, koliko predavanj na najrazličnejšo temo je sam posredoval klubovcem in, čeprav to ni nikjer zapisano, je gotovo pomagal tudi pri pripravi nešteti literarnih večerov, resnih in šaljivih bralnih predstav. Skratka, na vse načine je pomagal tem mladim, ki so si želeli nekaj več kot rutinsko dijaško življenje.

Naš ustanovitelj je bil vseskozi ob strani mladim klubovcem, jih vzpodbujal, vodil in včasih, a zelo poredkoma, opomnil. Pod njegovim vodstvom se je ta dijaška skupina razvila v organizacijo, ki je iz leta v leto rastla in vsestransko bogatila svoje člane. Ob njegovi smrti smo klubovci začutili, da smo izgubili človeka, ki nam je toliko let stal ob strani, ker je neomajno veroval v mlade ljudi. Kljub žalosti smo spoznali, da nam je predal bogato dediščino srčne kulture in kulture nasploh, ki jo moramo mi večati in predajati tistim, ki bodo prišli za nami.

Ob ustanovitvi kluba je člane navduševalo že dejstvo, da se lahko kje najdejo, da v slovensčini in slovenskem okolju poglabijo tista vprašanja in najdejo zadostilo za tiste težnje, za katere v šoli ni prostora ne časa. Iz teh let smo mimo mnogih sprememb dospeli do današnjih razburkanih dni.

Nujno se tudi nam pozna, da se mladi spreminjamo. Saj klub ni več edina mladinska organizacija na Tržaškem. Mladi smo postali bolj kritični do vsega, kar nam neko posreduje. Kultura dobiva v sedanjem času širši pomen in tega se mladi posebno zavedamo. Zato bo moral Slovenski kulturni klub v bodoče računati z vsemi temi dejavniki, če bo hotel še nadalje uspešno predstavljati mladino v našem mestu.

MISLI DR. DRAGA STOKA

Dr. Stoka je v daljšem nagovoru najprej oživil dobo, v kateri je SKK nastal, spomnil se je rajnega prof. Peterlina in delovanja v prvih letih življenja te mladinske organizacije ter končno sklenil z besedami:

Danes so časi povsem drugačni. In Slovenski kulturni klub mora iti s časom naprej, če še hoče delati in živeti kot eno najstarejših društev pri nas. Zeleli bi le, in tu mislim, da tolnačim želje nas vseh, povedati nekaj misli k današnjemu jubileju. Klub bo ostal živ in zdrav, dokler bo znal ceniti vse tiste duhovne vrednote, brez katerih človek ne more živeti.

Prva je narodnost. V našem klubu smo ji vedno dajali prvo mesto prav zaradi ogroženosti, kateri je izpostavljena iz dneva v dan. Narodnost za nas ni to, kar je za našega sodržavljanca italijanske narodnosti. Je nekaj mnogo globljega, je to, kar nas silí, da živimo za svoj narod in za svojo zemljo, za svojo kulturo in zgodovino, je prepričanje, da smo narod s svojo državnostjo, enakovreden drugim evropskim narodom.

Druga vrednota je spoštovanje prepričanja sočloveka tako v kulturi kot politiki. To je danes postala redka vrlina, kajti če ne misliš tako kot tvoj sobesednik, si že konservativec, reaktor, celo fašist. Tega v našem klubu nikdar ni bilo in vedno smo se borili proti takemu izumetničenemu in neobjektivnemu gledanju na svet in njegov razvoj. Stalno smo se zavedali, da je monotona in enakomerna družba pod taktirko nekkih voditeljev nekaj abnormalnega in človeškemu bitju nekaj tujega.

V odnosu do slovenskega naroda, ki živi v republiki Sloveniji, smo bili vedno mnenja, da branimo kot zamejski Slovenci zapadne bregove naših meja in da smo zato ne glede na politično in ideološko prepričanje vredni najuglednejše spoštovanja s strani odgovornih in odločujočih dejavnikov v domovini. Mislim, da je ta naša pot bila vedno ravna in pravilna.

Krščanstvo za nas ni bilo nikdar nekaj klerikalno egoističnega in osvajajočega, ampak notranja dobrina, ki smo jo v srcih bolj čutili kot o njej govorili. Naša odprtost v tem vidiku je dejansko že za-

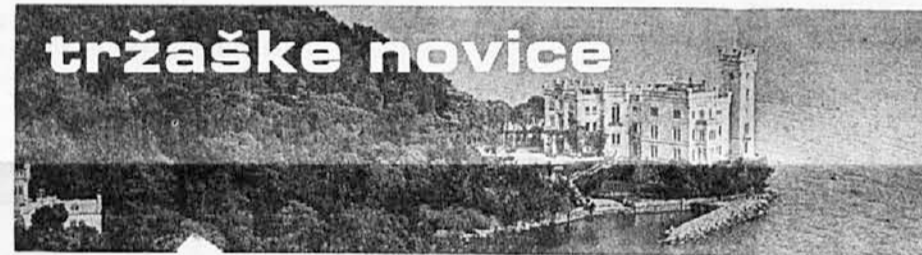
navala koncilski duh.

Politična in narodna zavest ter družabna zavestost je bila in je še taka, da so bili klubovci postavljeni v javnem življenju pred vrsto nalog. Člani kluba so v naši družbi na vidnih mestih in v najvišjih predstavniških telesih. Njih klic po narodnosti, samostojnosti, svobodi in pluralizmu je predvsem obogatil edino slovensko politično stranko v Italiji, o kateri je predsednik SZDL Slovenije Mitja Ribičič dejal, da je »termometer oz. seizmograf narodne zavesti v Italiji«.

Kljub boljšim življenjskim in standardnim pogojem, kljub večjim materialnim dobrinam, ki so vam na razpolago, je vaš čas nekje težji od našega. Človek je v nekaj letih prehodil ogromno razvojno pot, ki je prej ni v dolgem stoletju. Če pomislimo samo na probleme, ki smo jih imeli mi — v vseh ozirih — in probleme, ki jih imate danes vi, moramo ugotoviti, da se je nekaj bistvenega v naši družbi premenilo in sicer v navadah in običajih, v mišljenju in delovanju ter v odnosih med ljudmi samimi. Zato je ta želja mladega človeka po nečem novem, boljšem, lepem želja tudi nas vseh.

Tudi klub boste izoblikovali po svojem hotenju, ki se spreminja s časi. In tako je prav! Tudi čase boste utegnili imeti težke: npr. brezposelnost, ki preti danes študirajoči mladini, ker ni država znala programirati univerzitetnega dela. Toda vsaj nekaj je daleč od vas, kar je bilo nam zelo blizu: nevarnost vojne! In če te ne bo, se vsi problemi dajo urediti: v strpnosti do drugih, z demokratičnimi metodami in s pluralističnimi hotenji.

Kot slovenski študentje, kot slovenski diplomiranci, kot slovenski izobraženci smo tudi danes postavljeni pred odgovornosti, ki se jim ne moremo in ne smemo izogniti. Kot zamejci, kot Slovenci, smo napredni in demokratični ljudje! Kot ljudje predvsem!

tržaške novice

Zaključna šolska prireditev v Kulturnem domu v Trstu

V polno zasedeni dvorani Kulturnega doma v Trstu je v soboto 14. maja potekla dobro uspela šolska prireditev slovenskih šol, ki spadajo pod svetovjakobsko didaktično ravnateljstvo. Vse prisotne je najprej pozdravil ravnatelj okrožja Sv. Jakob Egidij Strnad, nakar je v imenu staršev imel kratek nagovor še Joško Gerdol. Oba sta poudarila veliki pomen slovenske šole v tržaškem mestu in v važno vlogo, ki jo imajo zastopniki staršev v šolskih organih.

Skupni otroški zbor je zapel v pozdrav Radovana Gobca »Domovini«. Kot prvi so nastopili učenci slovenske šole »Dragotin Kette«. Učiteljica Marija Mislje je za svoje učence zložila »Mavrico«, zelo lep spev tržaškemu mestu in okolici, pa tudi Slovenski Benečiji in Koroški, ki so jo učenci v zborni recitaciji brezhibno podali. Bila je to globoko občutena socialna pesem, ki je vsem segla do srca.

Učenci osnovne šole pri Sv. Ani so se predstavili s pesmijo in prizorčkom »Ču dežna vreča«, svetovjakobski šolarji pa so ubrano zapeli desete pesmi naših najvidnejših skladateljev. Pristrčen je bil nastop otrok iz Skednja, ki so v slikovitih belokranjskih narodnih nošah prirajali na oder in prikazali vrsto plesov. Zadnji so nastopili šolarji iz ulice Donadoni s spevigrig Pikapolonček. Odigrali so jo zelo doživeto in po raznih zaprekah končno le dosegli Pikapolončka — babičinega telička.

Otroci in njihove učiteljice so bili nagrajeni z dolgimi aplavzi, a tudi starši so zadovoljni odhajali iz Kulturnega doma, veseli uspehov svojih otrok.

Mihelič razstavlja

Te dni v prostorih občinske galerije na trgu Unità v Trstu razstavlja tržaški slovenski slikar Anton Mihelič. Njegova dela in ustvarjalna osebnost so znana našemu občinstvu z mnogih razstav na Tržaškem in Goriškem, kjer je naš umetnik vedno žel visoko priznanje neuvrčenih kritikov.

To pot se Anton Mihelič predstavlja tržaškemu občinstvu s 16 deli (zadnje sezone) kraške in trbiške pokrajine, v katerih z vedno popolnejšo tehniko tople in občutene barvitosti izliva svojo pesniško dušo ter v intimnem in tišem dialogu in sočustvovanju z neopustošeno naravo da nepozaben vtis obsodbe današnjega mate-

rializma in pragmatizma.

Toplo priporočamo našemu občinstvu, da si ogleda Miheličev razstavo, ki bo odprta do 22. maja.

Rojan

V nedeljo 8. maja popoldne je naša osnovna šola pripravila svojo zaključno prireditev v Marijinem domu. Program je bil izredno pester. Na oder je prihajal razred za razredom. Igrice in prizorčki so se lepo dopolnjevali. Vsebinsko so bili poučni. Pokazali so, kakšni naj bodo šolski otroci. Iz šole naj gredo hitro domov (1. razred), svoje stvari naj držijo v redu (2. razred), radi naj delajo in ne zapravljajo preveč časa z igranjem (3. razred), pazijo naj na svoje besede (4. razred) in končno telovadni nastop (5. razred).

Vedno so nastopili vsi otroci iz razreda. Ob koncu so vsi otroci ubrano zapeli nekaj pesmi. Naučila in vodila jih je učiteljica Vera Poljšak.

Predsednica Zdrženja staršev ga. Vida Jagodič se je v imenu staršev zahvalila učiteljicam za trud z njihovimi otroki in jim poklonila cvetje.

Običajni prizori so postale po ulicah italijanskih vlemest nasilne manifestacije nezadovoljne študentske mladine, ki jo propagatorji skrajne levice mojstrsko usmerjajo v boj zoper sedanje strukture družbe in zoper sedanje nosilce oblasti

Predzadnji dan letošnjega skupnega tržaško-goriškega romanja v Francijo bodo udeleženci preživelí v La Salette, prelepi Marijini božji poti v Alpah, ki leži 1800 m visoko. Tam bo kosilo, čas za molitev in odpočitek, večerja ter prenočevanje. Število mest je omejeno: 200 oseb. Cena je 110.000 lir. Ves znesek je treba plačati do 1. junija 1977

Marku Kranjcu v slovo

Med prvo in drugo svetovno vojno je bil Anton Korošec osrednja osebnost v slovenski politiki in ena vodilnih osebnosti v jugoslovanskem političnem življenju tedanjega časa. Okrog njega so se zbrali številni drugi sodelavci, duhovniki in laiki. Med temi je bil tudi duhovnik Marko Kranjc.

Po rodu je bil Stajerec, saj se je rodil 11. maja 1888 v Veliki Zimici, župnija Sv. Peter pri Mariboru. Izhaja iz župnije, ki je dala Cerkvi štiri duhovnike. V Mariboru je dovršil gimnazijo in bogoslovje in bil leta 1910 posvečen v duhovnika. Po prvi svetovni vojni je na ljubljanski univerzi dokončal tudi študije na pravni fakulteti.

Za politiko se je začel zanimati že kot študent. Bil so takrat časi močnega nemškega prodiranja posebno po štajerskih mestih, kot je to mojstrsko opisal Ruda Jurčec v prvem delu svojih spominov »Skozi luči in sence«. Zaveden slovenski štajerski študent je takrat vedel, kje je njegovo mesto. Politika je potem ostala Marku Kranjcu v krvi. Zato se je kmalu posvetil časnikarstvu in je temu ostal zvest še dolgo let pozneje. Med drugim je urejal »Slovenskega gospodarja«. Med prvo svetovno vojno je bil za vojaškega kurata. Svojo službo je pa vršil tako, da ga je avstrijska policija zaprla zaradi politike.

Po prvi svetovni vojni je Marko Kranjc bil med drugim tajnik Slovenske ljudske stranke za Stajersko, odbornik Prosvetne zveze v Mariboru, član načelstva Zadrúžne zveze v Ljubljani. Leta 1938 je bil izvoljen za poslanca v okraju Ptuj. Poleg tega je pisal članke v časopise, revije, prevajal iz nemščine, francoščine, češčine. Za časa Aleksandrove diktature je bil nekaj mesecev v zaporu kot številni drugi politiki SLS.

Hitlerjev napad na Jugoslavijo ga je zatekel v Mariboru. Bil je določen za izselitev, a se je pravočasno umaknil in se peš prebil v Ljubljano. Ob koncu vojne, ko so v Ljubljani 3. maja oklicali slovensko vlado, je bil tudi Marko Kranjc njen član. Potem je 6. maja odšel na Koroško, se rešil v Rim in tam ostal. Tu je sodeloval z dr. Mihom Krekom pri reševanju usode slovenskih beguncev. Istočasno je ostal član vodstva SLS v tujini. Kot tak je zastopal SLS v odboru Zveze demokratičnih krščanskih strank za srednjo Evropo in se kot tak udeleževal mednarodnih

kongresov v tistih letih. Potem se je politike naveličal.

Leta 1958 je pustil politično delo, se nastanil v hiši na via dei Colli 8 v Rimu in živel tihó življenje duhovnika in znanstvenika. Maševal je pri šolskih sestrah ter živel le knjigam, molitvi in premišljevanju. Potem se je začela oglašati starost in arterioskleroza. Ta je tako napredovala, da je moral v bolnišnico. Prijatelji so mu dobili zavetišče v Gorici pri usmiljenih bratih v ul. Diaz. Tu je preživel zadnja štiri leta življenja. Vedno bolj se je izgubljal. Nekdanji bistri politik in časnikar je bil le senca samega sebe, a je kljub temu ohranil dostojanstvo v hoji in drží kot resničen gospod.

* * *

Prav na dan svojega rojstva 11. maja, ko je stopil v devetdeseto leto življenja, je v jutranjih urah dopolnil svoje zemsko poslanstvo. Prijatelji so mu preskrbeli dostojen pogreb, ki je bil v cerkvi sv. Ivana v petek 13. maja.

Pogrebno mašo je imel stolni vikar dr. K. Humar, somaševali pa so kanonik Franc Zdolšek iz Maribora, Alojzij Zalar, župnik pri Sv. Petru, rojstni župniji pok. Marka Kranjca, in g. Jože Jurak, ki je po očetu štajerski rojak. Med mašo se je pokojnika spomnil glavni somaševalec in se posebej zahvalil usmiljenim bratom v Gorici, ki so za pokojnega Marka Kranjca v njegovi starostni onemoglosti tako požrtvovalno skrbeli.

Po maši sta se od pokojnika poslovila še kanonik Zdolšek v imenu mariborskega škofa, župnik Zalar pa v imenu župnije Sv. Petra pri Mariboru. Sledil je pogreb na goriško pokopališče, kjer je bil Marko Kranjc začasno pokopan, dokler se ne uredijo formalnosti, da se prenese njegova krsta v rojstni kraj.

* * *

Z Markom Kranjcem je odšel s pozornice slovenskega sveta zadnji slovenski duhovnik-politik, duhovnik, ki mu politika ni bila samo državljanska dolžnost, temveč tudi življenjska poklicnost. V preteklosti smo imeli več takih duhovnikov povsod po Slovenskem. Na Koroškem sta bila Andrej Einspieler in Vinko Poljanec, na Kranjskem dr. Janez Ev. Krek, na Stajerskem dr. Anton Korošec in Marko Kranjc, na Primorskem dr. Anton Gregorčič in Virgil Šček, da omenimo samo nekatere.

V luči današnjega antiklerikalnega razpoloženja v Sloveniji so posebno dr. Anton Korošec in z njim tudi Marko Kranjc predmet obsojanja in z njimi tudi Cerkev na Slovenskem, češ da je uganjala klerikalizem. Prav gotovo, da v politiki, ki so jo v preteklosti usmerjali tudi duhovniki, marsikaj ni bilo prav. Toda to so sodbe o dogodkih, ki so bili. Takih kritikov, ki znajo obsojati vse, kar je bilo, je pa vedno bilo na pretek. Saj nobeno človeško delo ni popolno, še najmanj pa delo politikov.

Vendar eno smemo reči brez strahu: Duhovniki so se v preteklosti posvečali tudi politiki ne iz oblastiteljnosti ali zaradi dobička, temveč ker so čutili, da je tudi tako delo bilo takrat potrebno in koristno za ljudstvo. Da niso iskali sebe, najbolje vidimo ravno pri Marku Kranjcu, ki je po tolikih letih »politike« umrl ubog kot cerkvena miš.

K. II.

■ Zagrebško okrožno sodišče je izreklo sodbo nad krivci lanske letalske nesreče v septembru nad Zagrebom, v kateri je ob trčenju dveh letal izgubilo življenje 176 potnikov in članov posadke. Glavni obtoženec nadzornik poletov je bil obsojen na sedem let strogega zapore, ostalih sedem obtožencev pa je sodišče oprostilo.

Dramska skupina »Standrež« na srečanju gled. skupin Primorske

Dramski odsek PD »Standrež« je v sredo 11. maja nastopil v Sežani v okviru srečanja gledaliških skupin Primorske, ki ga prireja Združenje gledaliških skupin Slovenije. Uprizoril je komedijo v dveh delih »Beneški trojčki«, ki jo je napisal Antonio Collalto. Iz zamejstva se je poleg standreške skupine udeležila srečanja tudi dramska skupina z Opčin.

Izvajanju »Beneških trojčkov« je prisostvovala ocenjevalna komisija, ki je po predstavi imela razgovor z režiserjem in igralci. Komisija je podala analizo celotne predstave, tako iz režiserskega kot tudi interpretativnega vidika. Ugotovila je, da je režija skrbna, dovolj bogata na komičnih domislicah ter situacijah, ki dajo celotni predstavi prijeten in zabaven potek. Po mnenju komisije sodi Collaltovo delo »Beneški trojčki« med zahtevnejše gledališke predstave in je za amaterske skupine prava preizkušnja. Standreškimi igralcem je uspelo prepričljivo izoblikovanje posameznih vlog, ki v celoti ustvari homogeno in prepričljivo odsko predstavo. Po mnenju komisije so bile glavne vloge podane izvirno, izrazito in popolnoma v stilu komedije »dell'arte«.

Strokovno priznanje standreškimi igralcem je nov dokaz, da je gledališko ustvarjanje članov PD »Standrež« na pravi poti in da odpira nove možnosti na tem področju. Za igralce same predstavlja veliko zadoščenje in vzpodbudo za nadaljnje delo.

Zanimivo predavanje o potresu

Prejšnjo sredo 11. maja je SKPD v Gorici pripravilo kulturni večer v dvorani Katoliškega doma, na katerem je predaval geolog dr. Miro Koršič o potresnih pojavih s posebnim ozirom na lanski potres. Predavatelj je s pomočjo skioptičnih slik najprej prikazal geološke osnove potresov in njih izvor ter razširjenost. Posebej se je zaustavil od potresu v Furlaniji in zlasti stvarno prikazal razporeditev potresnega področja na Goriškem. Vse to je še posebej zanimivo navzočim, ki so nato predavatelju stavili vrsto vprašanj. Naj dodamo, da je dr. Koršič član deželne geološke službe v Trstu in je v zadnjem času objavil razne tehtne članke o potresu v Furlaniji in na Goriškem v reviji »Iniziativa Isontina«.

Sovodnje

V torek zvečer je glasbena šola v Sovodnjah priredila glasbeni kulturni večer in se spomnila lani tragično preminule prof. Jožice Lasič. Gojenci razredov, v katerih je pokojna Jožica poučevala, so ji posvetili klavirski nastop.

Po uvodnih besedah prof. Križmančiča se je pri klavirju zvrstilo dokajšnje število gojencev in gojenk, ki so posamično in tudi štiričlono predvajali vrsto njim primernih skladb.

Pozorno občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je mlade umetnike nagradilo z iskrenim ploskanjem ter s tem obenem izrazilo odobravanje in hvaležnost glasbeni šoli,

da se je na tako primeren način oddolžila spominu nepozabne Jožice.

Naj še dodamo, da so gojenci pred nastopom položili cvetje na Jožičin grob ter prisostvovali maši zadoščenici v domači cerkvi.

Slovenski pouk tudi v Moši

V letošnjem šolskem letu je potekal slovenski pouk tudi v Moši. Začel se je sredi lanskega novembra in trajal do srede maja. Vodila ga je ena od slovenskih učiteljic iz Steverjana. Za njeno požrtvovalno delo, da je hodila redno poučevati v Mošo, ji gre posebno priznanje.

Vpisanih je bilo od začetka vsega 30 otrok, do konca pouka pa jih je hodilo 25, kar je prav spodbudno število. Otroci so deloma slovenskih, deloma furlanskih staršev. Pouk je bil razdeljen na dve skupini, vsaka je imela po dve uri na teden, ob torkih in petkih.

Poučevanje slovenščine je omogočila občinska uprava v Moši, ki je v tamkajšnji osnovni šoli dala na voljo poseben prostor. Starši otrok pa so izrazili željo, da bi se pouk nadaljeval tudi v prihodnjem letu.

Pozdraviti je treba razumevanje mošanske občinske uprave in njen posluš za potrebe občanov, kakor tudi za sožitje in sodelovanje na mejnih območjih, saj je poznavanje slovenskega jezika gotovo ena prvih postavk na tem področju. Zgled bi morali posnemati tudi slovenski ter drugi starši v krajih, kjer ni slovenskih šol, v Ronkah, Trziču, Ločniku in drugod. Bodisi zato, da otroci poznajo jezik in kulturo svojih staršev in se jim ne odtujujejo, bodisi zato, ker je danes znanje slovenskega jezika na mejnem področju in tudi precej v notranjosti države postalo že življenjska nužnost.

Širite „Katoliški glas“

Majniški shod v Podlonjerju

Zadnja nova cerkev v Trstu — Podlonjer — je stara tri leta in tako je sedaj na vrsti naš tretji majniški shod v čast Marije Pomočnice kristjanov. Naš shod bomo imeli na binško nedeljo 29. maja popoldne ob petih. Molili bomo za toliko potrebnih skupnih namenov, obhajali bomo skupno daritev in prepevali zlasti Marijine litanije za zaključek. Se eno moramo dodati: vse bo trajalo le dobro uro. Ta javna obljuba je potrebna zato, ker je bilo lansko leto vse predolgo, kar ste nam nekateri dovolj jasno povedali. Letos se gotovo poboljšamo.

Kakor je bil na prvo majniško nedeljo tudi letos lep Marijin praznik v Trebach za Kraševce, tako imejmo ob koncu maja skupni Marijin praznik v Podlonjerju za tržaške meščane in vse, ki se nam pridružijo. Naš shod prirejamo vedno v čast Marije Pomočnice kristjanov (24. maj), letos ob 60-letnici Fatime pod geslom: Naša rast ob Mariji po fatimskem sporočilu. Na svidenje v nedeljo 29. maja v Podlonjerju (avtobus št. 35).

Romanje v Padovo

V ponedeljek 13. junija na god sv. Antona bo v njegovi baziliki v Padovi tudi slovenska služba božja. Pet primorskih župnij je prijavilo svoje romanje in so dobile od rektorja bazilike pritrilni odgovor; rečeno je tudi, da so Slovenci na ta dan, ko je toliko romarjev v Padovi, dobrodošli, saj se tako poudari mednarodni značaj padovanske bazilike.

V Padovi imamo skupno samo službo božjo v baziliki, vse drugo si vsaka župnija sama poskrbi in odloči, tako prevoz kakor tudi morebitno kosilo; za delavniki so avtobusi na voljo v Gorici, Gradežu, Vidmu. Če kakšna skupina želi kosilo, naj se takoj telefonsko obrne na romarski dom v Padovi (049 - 27801); tu dobi naslov restavracije ali gostilne v Padovi ali blizu, kjer lahko tudi telefonsko naroči kosilo za 4.000 do 5.000 lir od 14. ure dalje. Naša služba božja bo kmalu popoldne, ko bo končana velika pontifikalna koncelebracija (ki se začne ob enajstih). Vsi duhovniki, spremljevalci romarjev, bomo somasovali pri glavnem oltarju. Po kosilu lahko obiščemo izredno lepo Marijino baziliko in benediktinsko opatijo v Pragli blizu Abana, proti večeru pa še lahko vidimo v Padovi vsaj začetek velike procesije v čast sv. Antona. Informacije: župnišče v Mav-

hinjah ali na Proseku.

Da bo naša božja služba v čast padovanskega svetnika lepša, da bo naša ljudska pesem bolj mogočna, vabimo župnijske skupnosti na Goriškem in Tržaškem, da bi se nam po možnosti pridružile (vedno pod gornjim pogojem: skupna samo koncelebracija, vse drugo samostojno). V ponedeljek so mnogi prosti, šolski pouk je že končan, predvsem pa naši ljudje radi gredo v Padovo, posebno še sedaj, ko imamo v tem mestu poleg svetovno znane sv. Antona našega slovanskega blaženega patra Leopolda Mandiča, ki ga — razumljivo — tudi obiščemo. - J. Markuža

■ V St. Jakobu v Rožu na Koroškem je umrl v starosti 72 let dr. Vinko Zwitter, več desetletij ena vodilnih osebnosti v kulturnem in duhovnem življenju slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Po poklicu je bil profesor na Trgovski akademiji v Celovcu. Sodeloval je pri Mohorjevi družbi, mesečniku »Vera in dom«, pri Krščansko-kulturni zvezi, v Narodnem svetu koroških Slovencev, v Katoliškem delovnem odboru in še marsikje drugje. Zadnja leta je posvetil vse svoje moči pokoncilski obnovi koroške cerkve.

Priznanje in nagrada učenki slovenske šole na Proseku

Vsako leto podeli sklad Motta nagrado tistemu učencu nižje srednje šole, ki doseže v prvem polletju najboljši učni uspeh.

Med vsemi italijanskimi in slovenskimi učenci nižjih srednjih šol na Tržaškem je letos dobila priznanje za najboljši učni uspeh v s srednjo oceno Mirjam Rebula iz 1. b razreda nižje srednje šole »Fran Levstik« na Proseku. Ze pred dvema letoma pa je bila učenka naše šole Alenka Petarosa deležna enakega priznanja.

V petek 13. maja je predstavnik sklada Motta ob prisotnosti vseh učencev in vzgojiteljev te šole svečano izročil Mirjam Rebuli priznanje in nagrado. Vsi na šoli smo zelo ponosni ne le na nagrado, ki jo je bila deležna marljiva Mirjam, pač pa zato, ker je to hkrati tudi pomembno priznanje slovenski šoli. Podobnih uspehov si prav gotovo želimo še več, naši vestni učenski Mirjam pa za uspeh iskreno čestitamo.

Zavodski svet

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

† Ludvik Likar

V torek 17. maja smo v Kobaridu pokopali bivšega kobariškega dekana Ludvika Likarja. Star je bil 82 let. Velika udeležba duhovnikov in vernikov pri pogrebu, katerega je vodil goriško-koprski škof dr. Janez Jenko, priča, kako velik ugled je užival v vsej primorski škofiji.

Pokojni je izhajal iz številne družine pri Feljkovih na Vojskem, tej najvišji župniji vse Primorske. Feljkova družina je dala dva duhovnika: Petra, dolgoletnega župnika na Gorah nad Idrijo in Ludvika. Novo mašo je Ludvik imel leta 1922. Ko je odslužil vojaške v prvi svetovni vojni, se je odločil za duhovski poklic. Služboval je v Spodnji Idriji najprej kot kaplan, potem pa kot župni upravitelj in nato župnik. Celih 25 let je bil tam, nato je moral med težkimi časi v ječo, ker je bil na poti novim gospodarjem. Leta 1952 je prišel na Kobarid, kjer je do 1972 vršil službo dekana, nakar se je umaknil v pokoj na Livek, kjer je upravljaval malo planinsko župnijo do smrti.

Za požrtvovalno delo v primorski škofiji se mu je pri pogrebnih maši g. škof zahvalil z željo, da mu Bog obilo poplača vse delo in trpljenje, ki ga je zlasti v prvih povojnih letih pretrpel. Tej želji se pridružujemo tudi mi tostran meje, saj je rad prihajal v našo Gorico, dokler je mogel.

● Dva jugoslovanska škofa, msgr. Gabriel Bukatko, ki je nadškof v Beogradu in upravlja tudi križevsko škofijo vzhodnega obreda ter Aleksander Tokić, nadškof v Baru, sta bila 27. aprila 1952 posvečena v Zagrebu za škofa. Za njun srebrni škofovski jubilej jima je čestital tudi sv. oče Pavel VI.

Iz Slovenije

Zbor Sv. Jerneja z Opčin na festivalu v Cerkljah

V nedeljo 15. maja je bil v Cerkljah na Gorenjskem festival slovenske cerkvene glasbe. Letos se ga je udeležilo 11 zborov. Ze v zgodnjih dopoldanskih urah so od vseh strani prihajali ljudje in ob 15. uri do zadnjega kotična napolnili veliko župnijsko cerkev v Cerkljah.

Festival je odprl domači mešani zbor, ki je bil tudi organizator te edinstvene prireditve. Zvrstili so se potem mladinski zbor župnije Marije Pomočnice z Rakovnika-Ljubljana, mladinski zbor župnije Sv. Martina iz Moravč, mešani zbor Sv. Jurija iz Zgornjih Gorij, mešani zbor župnije Ihan, moški zbor župnije Vransko, mešani zbor župnije Sv. Rešnjega Telesa iz Maribora, zbor bogoslovcev »Stanko Premrl« iz Ljubljane, mešani zbor Sv. Barbare iz Halož in komorni zbor »Anton Foerster« iz Ljubljane.

Med omenjenimi zbori je letos sodeloval tudi mešani pevski zbor Sv. Jerneja z Opčin. S svojo udeležbo je tako predstavljala zamejske cerkvene zборе in to nalogo tudi dostojno opravil. Zapel je Sattnerjevo S cvetlicami te venčamo, Maličev Oče naš in Hochreiterjevo O Brezmadežna Devica. Slednja je zaradi svoje melodioznosti izvenela kot najlepša na festivalu. Zbor je pripravil in dirigiral Franc Pohajač.

Vsakemu zboru so ob koncu njegovega nastopa organizatorji izročili diplomu in lep slovenski šopek rož. Vse to je s hvaležnostjo in burnim ploskanjem spremljala res številna množica ljudi, zbranih v cerkvi. Ves festival je snemal tudi radio Vatikan za slovenske oddaje. - F. P.

Šport

Olympia - Libertas 3 : 0

(15 : 8, 15 : 7, 15 : 14)

Predzadnja domača tekma goriških odbojkarjev se je začela dokaj ležerno, brez posebnih pretresov. Do sredine prvega seta je bilo tudi stanje na igrišču izenačeno. Sele po nekaterih menjavah žoge so se plavi odprigli in razmeroma lahkotno osvojili set. V drugem nizu, ki je bil verjetno najboljši, je Libertas poskušal prodor in srečanje je postalo bolj napeto. Videli smo nekaj dolgoletnih, slikovitih akcij in obojestransko prizadevanje je razgibalo tudi razpoloženje publike. Tudi v tem setu je bila Olympia boljša in sicer po zaslugi bloka in kritja.

Prepričani, da jim končna zmaga ne more več uiti, so se naši predstavniki v tretjem setu skrajno polenili, tako da je nasprotnik povedel celo do 10:0. Sele pri tem jim je Olympia zavrila. Kmalu nato se je začel odločilni sunek Goričanov. Kljub temu, da se je Libertas dokopal še do prednosti 14:8, so plavi pridno vztrajali in krajšali razdaljo. Medtem pa so Furlani podlegali vedno hujši krizi, podobno stiski, ki jo čutiš, ko ti je zasledovalec za petami. Prav ta notranja napetost je naposled pokopala nasprotno ekipo.

Brez dvoma je bila sobotna tekma najboljša od vseh doslej igranih doma. Zal se Olympia najraje potrudil prav na tujih igriščih in tudi v tem je videti vsaj delen vzrok skrčnega števila gledalcev. Za Olympijo so igrali: Lavrenčič, Cotič S. in M., Antonič, Tommasi, Malič.

V nedeljo 22. maja je predvideno srečanje z Rozzolom v Trstu. Finale 11. Turnirja prijateljstva pa je prenesen na zadnjo nedeljo v maju.

OBVESTILA

V župnijski cerkvi v Rojanu bo v nedeljo 22. maja ob 19.30 birma za slovenske otroke iz mesta. Birmanci naj se zberejo v cerkvi s svojimi botri vsaj ob 16.15.

V kinodvorani salez. župnije v Trstu, Istrska ulica 53, bo v nedeljo 22. maja ob 18. uri Slovenski glasbeni večer. Nastopila bosta mladinski zbor in ansambel Explorer. Vabljeni!

Srečanje birmancev in staršev iz Brega, Krasa in Bazovice bo v nedeljo 22. maja. Ob 15.30 zbiranje v Slomškovem domu, ob 16. uri odhod v cerkev k maši. Po maši veselo srečanje na igrišču Slomškovega doma. Nastopili bodo: trio Mavrica, ansambel Zvezda, otroški zbor iz Sv. Križa in Bazovice ter dekleški zbor gospodinjstke šole iz St. Ruperta pri Velikovu. Udeležencem bo na razpolago pijača in prigrizek. Pri maši bodo birmanci darovali za žrtve potresa in za telesno ovirane.

Boršt. Koroška dekleta, gojenke gospodinjstke tečaja v St. Rupertu pri Velikovu bodo nastopile v nedeljo 22. maja ob 20. uri v dvorani šolskih sester z igro »Sovražnica« ter s petjem in rajanjem. Imeli bomo priložnost, da se поблиže seznanimo z našimi sestrami, ki doživljajo težke čase za obstoj slovenske manjšine na Koroškem.

Društvo slovenskih izobražencev vabi na predavanje prof. Frana Dominka iz Ljubljane na temo »Novi pogledi na astronomijo«, ki bo v ponedeljek 23. maja ob 20.15 v ul. Donizetti 3 v Trstu. Isto društvo sporoča, da je za izlet na Koroško in ogled Gorštevost galerije v Svečah na voljo še nekaj mest. Odhod z avtobusom v nedeljo 29. maja. Cena vožnje 6.000 lir. Prijave sprejemajo odborniki.

Slovenski kulturni klub v Trstu priredi v soboto 21. maja ob 19.15 na sedežu DSI umetniški večer s sodelovanjem članov, SKK se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k uspehu proslave ob 20-letnici. Posebna zahvala gre gostom, starejšim članom za udeležbo in sodelovanje ter SKAD-u iz Gorice za čestitke.

Radio Trst A sporoča, da bo v nedeljo 22. maja približno ob 18. uri posebna oddaja o gostovanju moškega zbora »Mirko Filej« iz Gorice med milanskimi Slovenci.

SSG v Trstu uprizori v Kulturnem domu, ul. Petronio v soboto 21. maja ob 20. uri igro Josipa Tavčarja »Igorju ugaja Bach«, v ponedeljek 23. v sredo 25. in v četrtek 26. ob 15.30 pa mladinsko igro »Maks Zvižgač«.

Duhovniško srečanje na Repentabru. V četrtek 16. junija popoldne, tj. na vigilijo praznika Srca Jezusovega bodo imeli slovenski duhovniki goriške in tržaške škofije na Repentabru svoje vsakoletno srečanje. Na sporedu sta dve premišljevanji, somaševanje in skupna večerja.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja ob 9. sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 22. do 28. maja 1977

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vedri zvoki. 10.30 Orkester. 11.05 Mladinski oder: »Deček Kristjan in mornar brez glave«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.05 Operete. 14.35 Lahka glasba. 15.00 Šport.

Ponedeljek: 8.05 Tjavadn. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 14.05 Aktualni problemi slovenske manjšine. 14.35 Mladina v zrcalu časa. 16.15 Od melodije do melodije. 17.05 Leoš Janáček: »Katja Kabanova«, opera. 18.05 Srečanja. 18.25 Slov. zbori.

Torek: 8.05 Tjavadn. 9.30 Šolske oddaje. 9.40 Koncert. 14.40 Glasbeni vestnik. 16.30 Za najmlajše. 17.05 L. Janáček: »Katja Kabanova«, opera. 18.05 Pravorečje.

Sreda: 8.05 Tjavadn. 9.30 Rojstna hiša naših velmož. 9.40 Koncert. 11.40 Šolske oddaje. 12.50 Zveza slov. emigrantov Furlanije-Juljske krajine. 14.05 Koncert folk. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Glasba. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Leoš Janáček: »Katja Kabanova«, opera. 18.05 »Pogrebe«.

Četrtek: 8.05 Tjavadn. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 11.40 Šolske oddaje. 14.05 Koncert. 14.35 Mladina v zrcalu časa. 14.40 Glasba. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Koncert. 18.05 Ruska revolucionarna misel. 18.20 Primorska poje 77.

Petek: 8.05 Tjavadn. 9.30 Zenska imena. 9.40 Koncert. 11.00 Šolske oddaje. 14.05 Koncert folk. 14.30 Mladina v zrcalu časa. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni skladatelj. 18.05 Kulturni dogodki v deželi.

Sobota: 8.05 Tjavadn. 9.40 Koncert. 14.05 Koncert folk. 14.05 Mladina v zrcalu časa. 14.30 Glasba. 15.35 Poslušajmo spet. 17.05 Mi in glasba. 18.05 »Mesečnik«. Satirični variete. 18.45 Vera in naš čas.

★ Na god Marije pomočnice kristjanov bo v salezijanski cerkvi v Trstu ob 20.30 sv. maša za slovenske vernike.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: Marija Giacuzzo 2.000; Marko B. 2.000; Snežica 2.000 lir.

Za naš tisk: Milka Terpin v spomin justine Humar 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: N. N. 7.000 lir.

Za Alojzijevišče: Mantegna iz Gorice 50.000 lir.

N. N. z Oslavja: za naše zavode 5.000, za Alojzijevišče in za svetogorsko svetišče po 2.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: svakinja Amalija in otroci namesto cvetja na grob Mariji Legiša 30.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: družina Zini ob obletnici smrti mame Amalije 20.000 lir.

Za Marijin dom v ul. Risorta v Trstu: Antonija Kukanja v spomin na pok. sestro Ano 10.000 lir.

Za cerkev v Sv. Križu: Leopold Bavčev v spomin prve obletnice vnukovega rojstva 50.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: razni 3.000; N. N. (po don Sterco) 5.000; sestre Tonči in Iva Golob ob 10. obletnici smrti Franice 10.000; družine Sosič in Čuk v spomin prof. Ivana Sosič 10.000; Cucit-Germani Gentile v spomin moža Mariota 2.000; N. N. 5.000; Polič-Vičentič v spomin pok. Brankota 300 ND.

N. N. iz Trsta: za cerkev na Sv. gori 10.000, za lačne po svetu 10.000 in za nakup klavirja svetoivanskemu zboru 5.000 lir.

Za cerkev v Boljuncu: N. N. 3.000; Ana Metlika v spomin Sante Antonini 20.000 lir.

Za žrtve potresa (po g. Gorkiču): Olga Vercelli, Boršt, 60.000 in N. N. iz Trsta v spomin župnika B. Godniča 10.000 lir.

Za misijon p. Kosa v Tokiu: N. N. 5.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo